

Het Lintje

Op 27 januari 2001 was ik jarig. Voor de 62ste keer. Omdat het een zaterdag was waren de kinderen over gekomen. Om tien uur ging de bel. Ik dacht 'De bakker is vroeg vandaag' en ging opendoen. Op de stoep stond de burgemeester van Maastricht en achter hem een hele posse Montessorianen. Frank en Marijke Wijnen, Sietske en Ad Ebus, Henriëtte Janssen, Huub Stassen en Jan Haan.

Ik was stomverbaasd dat de burgemeester bleek te weten dat ik jarig was. En al die Montessori vrienden waren ook nog nooit op mijn verjaardag geweest. Pas toen de burgemeester in zijn toespraak zei dat het Hare Majesteit behaagd had drong het tot me door: een lintje. En jawel hoor: Ridder in de Orde van Oranje-Nassau.

Dat krijg je tegenwoordig niet zo maar. Ergens in de loop van de jaren negentig is het decoratiestelsel gewijzigd. De website van de gemeente Maastricht noemt een criterium: 'Wegens bijzondere verdiensten van zeer exceptionele aard jegens de samenleving.' En ze vonden dat ik daaraan voldeed. Het persbericht van de gemeente legt uit waarom: 'Van 1975 – 2000 initiator en docent/ coördinator van Montessori nascholing in Zuid-Nederland aan de Fontys Pabo te Eindhoven, waaraan leerkrachten uit Nederland en België deelnemen...Met name aan zijn uitzonderlijke inzet en bevoegenheid is het te danken dat deze nascholing voor Montessori-leerkrachten zo succesvol geworden is.'

Verder noemt het persbericht het bestuurslidmaatschap van de AMI, het landelijk overleg van Montessori-opleiders en readers, artikelen en raamleerplannen die ik geschreven heb en die als vernieuwend worden gezien.

Zelf zou ik er van willen zeggen, dat ik dit allemaal nooit had kunnen doen als het 'thuisfront' niet zo geweldig had meegewerkt al die jaren. Stijntje bedacht dat ik eindelijk die MO studie maar eens af moest maken. Daarom maakte ik me los uit mijn werk in Amsterdam, nam een jaar studieverlof en studeerde af. Zonder die achtergrond word je geen goede opleider.

Ik ben vaak van huis geweest, soms op onmogelijke tijdstippen, zonder dat dit een probleem was. M'n Engelse notulen in keurige zinnen omgezet. En ga zo maar door. Ook de kinderen deden van harte mee in mijn Montessori mania.

En zou er een opleiding geweest zijn in Zuid-Nederland zonder Albert Peters en Mart Beekma, de directie van wat toen de Nutspabo Eindhoven was?

Hun stond een expertise centrum voor ogen waar kennis van al het vernieuwingsonderwijs vergaard zou worden. En toen ik wat sceptisch vroeg waar de heren dachten dat de studenten vandaan zouden komen zei Mart: "Desnoods maken we ze." Daar kon ik niet tegen op. En zo startte in 1980 de eerste cursus. Een

experimentele voor 3 – 12 jarigen, want het moest een expertise centrum worden en de basisschool zou van start gaan. Samen met Miep van Schaik, die inmiddels overleden is. En al gauw ook met Sietske Ebus, die een geweldige bijdrage aan deze opleiding geleverd heeft.

Ook de raamleerplannen zouden er niet geweest zijn zonder de steun van het thuisfront. Een week nadat Lars geboren werd in 1975 deed ik 's middags B examen in Tilburg en direct daarna reed ik door naar Amersfoort voor een tweedaagse leerplan bijeenkomst taal in het Evert Kupersoord. Het kon allemaal. Fleur was net in de leeftijd waarop Montessori kinderen leren lezen. Ze werd mijn proefkonijn, toen deelnemers aan de taalgroep zeiden dat je kinderen tegenwoordig niet meer op de Montessori wijze kon leren lezen. Het bleek nog best te kunnen. De raamleerplannen leverden een positieve bijdrage aan het succes dat de Montessori basisschool na 1985 in Nederland werd.

Uit die tijd stamt ook de hechte samenwerking met Carel Boerlijst, pdm-er voor de Montessori opvoeding bij het APS. Hij wist de weg naar Maastricht te vinden. Naast de raamleerplannen hielden we ons intensief bezig met Kosmische Opvoeding. Mijn B scriptie ging er over. En veel van de readers, die het persbericht noemt. "Vernieuwer in het Onderwijs geridderd" kopt het Limburgs Dagblad in een klein kolommetje op 29 januari. Ik acht mezelf als vernieuwer pas echt geslaagd als Kosmische Opvoeding zijn feitelijke doorbraak in het Nederlandse Montessori basisonderwijs zou maken en Dr. Montessori's ideeën de plaats van de methodes voor aardrijkskunde, geschiedenis en biologie zouden innemen.

De foto hieronder werd gemaakt op Koninginnedag 2001 van alle aanwezige, in de loop van het jaar, gedecoreerden.

Naar aanleiding van het verlenen van het lintje verscheen in "Montessori Mededelingen" van juni 2001 een interview, dat hieronder is weergegeven.

Interview met Fred Kelpin

'Een club die zijn opleiders buiten de deur zet, neemt afstand van zijn kennis'

Thea van Diemen - Berkhout en Rob van Dijk

De aanleiding voor dit interview is je benoeming tot ridder in de Orde van Oranje-Nassau. Waaraan denk je zelf dat je dat verdiend hebt?

Eigenlijk staat dat allemaal wel zo'n beetje in het persbericht dat toen is uitgegaan. Toen ik in september vertrok bij Fontys, vond mijn opvolger, Frank Wijnen, dat ik het verdiend had door mijn werk als opleider. Ik word kennelijk gezien als vernieuwer van het onderwijs in Brabant, Limburg en België. Ooit waren er in heel Zuid-Nederland drie montessorischolen, in Tilburg, Eindhoven en Maastricht. In België waren er ook wel wat, maar daar wist niemand iets van. Ik heb gewerkt aan de Nutspabo in Eindhoven, dat alle vormen van vernieuwingsonderwijs wilde aanbieden.

Op dit moment zijn er montessorischolen in onder andere Helmond, Eindhoven, Venlo, Weert, Bergen op Zoom, in totaal een stuk of twintig. De opleiding heeft veel aan die groei bijgedragen, en daarvoor heb ik dan dat lintje, omdat ik dat met bevlogenheid heb gedaan.

Ik was stomverbaasd, want als er lintjes te vergeven zijn binnen het montessori-onderwijs weet ik wel andere kandidaten: Ans Heijenk bijvoorbeeld, die verdiende het wel meer, of Carel Boerlijst. Of Nico van Ewijk, die vrijwel hetzelfde gedaan heeft als ik. Maar hij had misschien geen opvolger die eraan dacht en ik wel.

Het is nooit in mijn hoofd opgekomen, ik wist ook van niets. En toen stond daar op mijn verjaardag opeens de burgemeester van Maastricht voor de deur, met de directeur van Fontys en een aantal mensen van de pabo. Ik vroeg nog: 'Hoe weet de burgemeester nou dat ik jarig ben?'

En ach, grote verdiensten? Je doet wat je kunt, en ik heb inderdaad best wel veel gedaan. Maar dat kun je alleen als je gesteund wordt, door je team en door het thuisfront. Dat lintje komt Stijntje eigenlijk net zo veel toe als mij.

Sommigen worden geboren als Montessoriaan, anderen kun je beschouwen als bekeerlingen. Tot welke groep behoort jij?

Mijn lagere school was de christelijke lagere school in Duivendrecht. Vandaar ging ik naar de openbare Frankendael-mulo in Amsterdam-Oost, waar ook Nora Roozmond op zat. Na mijn examen ging ik naar de kweekschool. Ik kwam in een wat rare klas,

met montessorianen als Boet Knotnerus (van het Montessori Lyceum Amsterdam) en Cees Groenveld, de latere directeur van de 2 de Montessori-Mavo en Onno Bosma. Daar werd ik later door klasgenoten gewezen op Montessori. Betty van Wesep, de Montessori pedagoog, kwam ook nog een keer vertellen wat montessori-onderwijs inhield.

Viel het kwartje meteen?

Nee. Aan het eind van mijn opleiding wist ik nog niet wat ik wilde. Ik heb bij een paar kranten gesolliciteerd als journalist, maar niemand wilde mij hebben - ze

h.N. 29-01-2001

Vernieuwer in onderwijs geridderd

▲ C. Kelpin

In zijn woonplaats Maastricht is afgelopen zaterdag C. Kelpin benoemd tot Ridder in de orde van Oranje-Nassau. Kelpin ontving de onderscheiding uit handen van burgemeester Philip Houben. Kelpin (62) wordt gezien als een belangrijk initiator van vernieuwingen in het onderwijs in Brabant, Limburg en België. Als geboren Amsterdammer is Kelpin eerst actief geweest als onderwijzer aan de Vijfde Montessorischool in zijn geboorteplaats. Van 1972 tot en met 2000 was Kelpin leerkracht en leider van de bovenbouw aan de Montessorischool Binnenstad Maastricht. Voor deze school schreef hij de nieuwe leergang realistisch onderwijs. Kelpin krijgt de onderscheiding tevens ter gelegenheid van zijn afscheid als docent/coördinator van de Fontys Pabo in Eindhoven.

vroegen toch steeds de School voor Journalistiek. Tegen de herfstvakantie - 1961 - ben ik naar de heer Palland (inspectie Amsterdam) gegaan met de mededeling dat ik het wel in het onderwijs wilde proberen. Misschien door het rare tijdstip, misschien omdat hij het toch niet zo zag in mij, had hij geen baan met een eigen klas, maar mocht ik gaan werken als reserve onderwijzer op de 5 de montessorischool in de Watergraafsmeer in Amsterdam, bij Ans Heijenk. Die was al oud en had recht op een taakverlichter. Dat werd ik dus, maar het meeste werk deed ze eigenlijk liever zelf. Dat was een geweldig leerrijke, langdurige stage met vooral participerende observatie. Ik mocht bijna niets doen, ik mocht erbij zitten en kijken hoe zij het deed. Dit was echt montessori-onderwijs meemaken, van dag tot dag. Daar in die groep viel het kwartje. Ik heb in dat jaar bij Ans Heijenk ook een periode in middenbouw

van Nanda de Haan gewerkt als reserveonderwijzer en dat was ook overtuigend. Die kinderen werkten gewoon uit zichzelf.

Aan het eind van het jaar wilde ik een eigen baan, en kon toen de bovenbouw van Peter van Eeden, aan dezelfde school, overnemen. In 1965 werd ik - ik was toen vijftientig jaar - directeur van de 5^e montessorischool.

Je wortels liggen duidelijk in Amsterdam; hoe ben je zo in Maastricht verzeild geraakt?

Ik studeerde al die tijd ook pedagogiek aan het Nutsseminarium en dat ging best lekker, maar toen Ans Heijenck van school wegging, nam ik haar werk over en dat was veel te veel. In de jaren '60 wilde iedereen over alles vergaderen en over alles meepraten. Ik vergaderde me suf, maakte dagen van veertien uur. Van facilitering was geen sprake, dus de studie schoot erbij in.

Na vijf jaar directeurschap wilde ik iets anders, want ik dacht: ik loop hier vast. Op een vakantiereis met een gezelschap van acht mensen door Mexico heb ik Stijntje ontmoet. Zij kwam uit Maastricht. We zijn getrouwd in 1971; ik heb een jaar studieverlof opgenomen om af te studeren.

Toen kwam er een vacature voor directeur van R.K. Montessorischool voor jongens en voor meisjes in de Stokstraat in Maastricht. Ik heb daarop gesolliciteerd, en meteen gezegd dat als er ook een interne sollicitatie was, en die het zou worden, dat ik dan graag die vrijgekomen leerkrachtbaan wilde overnemen. Dat is gebeurd en nooit meer veranderd. Nooit meer anders gewild ook. Wat ik in die vijf jaar directeurschap wel geleerd heb is hoe ik met de ambtenarij moest omgaan, daar heb ik later veel aan gehad.

KOO is een van jouw stokpaardjes

KOO kwam op mijn pad toen op een NMV landdag Mario Montessori jr. opmerkte dat er in Nederland geen montessori-onderwijs bestond, want er werd geen kosmisch onderwijs en opvoeding gegeven. Hij was oprichter van de Stichting Montessori Centrum en stelde mijn een studieopdracht voor, zodat ik mij hierin kon verdiepen. In gezelschap van Ans Heyenk en Eegje Schoo, de toenmalige pdm, vertrok ik in 1974 voor een week naar het AMI-opleidingscentrum van Camillo Grazzini in Bergamo.

Professor Jan Koning raadde mij Maria Montessori's boek *To educate the human potential* aan. Overigens is dit ondertussen vertaald en bij de NMV verkrijgbaar. Mijn MO-B scriptie werd een van de eerste APS-uitgaven en daardoor KOO mijn stokpaardje.

Je bent een deskundige op dit gebied; vind je niet dat de ontwikkeling langzaam gaat?

Na al die jaren is de verspreiding in het veld niet zo gelukt. Wat er nu gedaan wordt op het gebied van aardrijkskunde en geschiedenis is alles behalve kosmisch

onderwijs.

Kennelijk zijn wij als opleiders niet in staat de mensen te overtuigen hoe zij dat beter kunnen doen. Op de Fontys Pabo Eindhoven is KOO een speerpunt.

Wij hebben dat goed uitgewerkt volgens Maria Montessori's ideeën en vastgelegd in een serie readers die ik samen met studenten heb gemaakt. Het grondpatroon ligt vast en iedereen weet hoe het zou moeten. Kom ik nu in scholen in Zuid-Nederland, dan zie ik daar niets of weinig van terug.

Dit gaat verder dan KOO. Zolang ik opleider ben, speelt het verschil tussen het geleerde in de opleiding en de toepassing in de praktijk, maar het krijgt langzamerhand het karakter van een merkwaardig probleem. Op de opleiding leren hoe het moet en in de praktijk het heel anders doen. Soms oefent een gemeentebestuur, zoals in Amsterdam, indirect druk uit om het montessorimateriaal weg te zetten en gewoon te doen wat andere scholen ook doen. Dat kan dus nooit wat worden. Het is eigenlijk dezelfde misvatting als wanneer je twee stromingen in het onderwijs laat integreren in de hoop dat een er dan een derde, betere, ontstaat.

Je zou juist het montessoriaans werken moeten aanscherpen. Ik ben veel meer een voorstander van accentueren en specialiseren. Mario Montessori krijgt gelijk: zonder KOO geen montessori onderwijs!

Je werkt hier in het katholieke zuiden. Is met name KOO volgens jou los te zien van de religieuze achtergrond van Maria Montessori?

Om KOO uit te voeren, moet je het evolutionaire vooruitgangsidee begrijpen. De montessori-opvoeding is de motor om een betere wereld te bereiken. Niet voor niets is er over nagedacht welke positie de mens in het heelal inneemt, welke taak het kind te vervullen heeft; dit alles om de wereld te verbeteren. Het is niet gekoppeld aan een bepaalde godsdienst, maar het bevat wel elementen uit het christendom en ook uit de theosofie. Ook internationaal gezien scharen mensen zich achter dit opvoedingsdoel vanuit totaal

verschillende achtergronden.

Uit de sociologische studie van de Universiteit van Utrecht naar de attitude van volwassenen die montessori-onderwijs gevolgd hebben, bleek indertijd een pregnant verschil in houding ten opzichte van carrière maken, vrijetijdsbesteding, milieubewustzijn, etc. Je zou kunnen zeggen: hoe meer KOO hoe bewuster levend. Daarom moeten wij deze kans niet missen.

Toen het afscheid van Carel Boerlijst als pedagogisch-didactisch medewerker bij het APS naderbij kwam, was jij een van de kandidaten voor die functie. Waarom wilde je die baan?

Ik had al geruime tijd een heel goed werkcontact met Carel. Toen hij wegging waren er drie mogelijke opvolgers: Marguerite Berreklouw, Levina Schüller en ik. Ik had er

wel zin in, omdat ik Carels werk af wilde maken en Carel en ik dachten ongeveer hetzelfde.

De beslissing was trouwens wel moeilijk geweest. Ik voelde me in Maastricht zeer op mijn plek, en ook voor de klas. Maar ik had het gedaan omdat het werk gedaan moest worden. Ik had dus wel gewild, maar tegelijk vond ik het ook niet zo erg dat ik het niet werd; dan kon ik mooi voor de klas blijven. En met de keuze van Levina was ik het wel eens.

Hoe kijk je er tegenaan dat er nu geen pdm meer is?

De pdm had nooit mogen verdwijnen. De scholen hadden misschien het idee dat de NMV de opengevallen plaats zou innemen, maar dat is nooit de bedoeling van de NMV geweest. Zo zijn de scholen het pedagogisch houvast kwijtgeraakt, en sommige scholen zijn daar heel boos over.

Een tijdje geleden hadden we die toekomstconferenties in het land met de NMV. Ik weet van een aantal mensen uit Maastricht die daar heen gingen in de vaste veronderstelling dat er nu een paar lui zouden komen die uiteen zouden zetten welke richting het uit zou gaan met de Nederlandse montessori-opvoeding. In plaats daarvan werden ze in groepjes gezet om daarover te discussiëren! Dus mijn collega's zeiden tegen me: 'Jij wilt zeker wel blijven? We komen je om 10 uur wel halen', en als goede Limburgers trokken ze naar het café, want daar waren ze niet voor gekomen...

Het montessori-onderwijs heeft trein ruim gehaald toen scholen basisscholen werden. Wij hadden dankzij het APS onze raamleerplannen en slaagden erin een goede montessori basisschool te maken. Er was een uitstraling naar het reguliere onderwijs, zelfs tot in België. Dat is voortgegaan (denk aan het materiaal voor geometrie en Engels) via het APS. Zo hebben we kunnen inspelen op wat er gebeurde in het onderwijs. Nu is het montessori-onderwijs het roer kwijtgeraakt, nu het APS die steun niet meer biedt. Er is niet goed geanticipeerd op wat de tendens in het onderwijs was. Rond '90 hebben Nico van Ewijk en Annemarie Moorman gewezen op realistisch rekenen en kindvolgsystemen, maar dat is er nooit van gekomen. Toen het er vanuit de NMV wel van kwam, werkten de scholen al met andere methoden.

Er wordt niet adequaat ingespeeld op moderne ontwikkelingen omdat men die nu niet - zoals eertijds - aan montessori criteria toetst. Engels in het basisonderwijs werd ingepast in de montessori werkwijze. Dat is de juiste weg. Realistisch rekenen vervangt het montessori rekenen. Dat is de verkeerde weg. Mijn kritiek is dat de Nederlandse montessoribeweging die verkeerde weg neemt. Het is de weg van de minste weerstand.

De laatste 5 à 10 jaar is het onderwijs niet aangestuurd zoals het APS dat deed, namelijk door begeleiding te geven in veranderingsprocessen. En veranderen is altijd al een moeilijke zaak geweest in het Nederlandse onderwijs. In 1936 stichtte Maria Montessori de Maria Montessorischool in Laren, omdat ze het soort school dat haar voor ogen stond in Nederlands niet aantrof. Ze wilde de mensen graag laten zien wat

ze nu echt bedoelde met een montessorischool. Ze miste volgens mij in de Nederlandse scholen vooral bereidheid om echt te veranderen en te vernieuwen. Er was ooit montessori-onderwijs gesticht, maar dat was nooit meer veranderd. Terwijl Montessori juist in die jaren kosmisch onderwijs gestalte begon te geven. Nu zouden we zeggen dat mevrouw Montessori de inspanningen om het Nederlandse onderwijs te veranderen ervoer als "trekken aan een dood paard". Ze haalde de jonge mensen van die tijd ook uit het buitenland. Het Nederlandse onderwijs was een bastion, en dat moest ook wel, want er was heel veel kritiek, van allerlei kanten. Iemand als Theo Thijssen bijvoorbeeld zag niets in het montessori-onderwijs; hoofden van reguliere scholen kwamen controleren of er wel staartdelingen gedaan werden!

De NMV is de laatste jaren wel ingrijpend gemoderniseerd. Hoe waardeer jij de nieuwe NMV?

Naar mijn idee moet de NMV een club van ouders en leerkrachten zijn die zich bezig houdt met opvoeding. De nieuwe NMV houdt de ouders buiten de deur. Ouders weten vaak van niets, ook niet over de toekomstdiscussies; als je lid bent van de NMV, maar toevallig niet op een school werkt, weet je van niet; je krijgt ook geen briefje of zo.

Die modernisering is op zichzelf prima, maar dat moet met behoud van de kennis omtrent de Montessoripedagogiek! Een club die zijn opleiders buiten de deur zet, neemt afstand van zijn kennis. En dat op het formele argument, dat de opleiders in dienst zijn van een hogeschool en er een dubbele positie ontstaat in de relatie van de NMV naar diezelfde hogeschool als eisende partij.

Ooit was er een veelheid aan opleidingen en diploma's. Toen is er een soort eenheid komen, een uniform diploma voor de opleiding, met een examen reglement (daar heb ik zelf, samen met Jan Bakker en Netty Süssholz, aan meegewerkt). Dat is de waarde van het diploma zeer ten goede gekomen. Het gevaar is dat die eenheid weer verdwijnt, ondanks de werkgroep Montessori Opleiders. De NMV wil invloed op de hogescholen, maar de hogescholen lijken daar niet van gediend en bepalen hun eigen beleid. Ik ben bang dat er maar weinig hoeft te gebeuren voor die hogeschool zegt: wat heb ik eigenlijk aan die NMV? Ik doe het zelf wel. En dan zet je dus in wezen een stap terug.

Terwijl je juist van de mensen die het meest diepgaand over montessori-onderwijs hebben nagedacht gebruik zou moeten maken. Ik denk dat wat de NMV over de jaren heen gekenmerkt heeft is dat ze zich steeds afvroeg: hoe bepalen we onze

plaats met behoud van onze identiteit , en nu is de vraag meer: hoe conformeren we ons? Als principe!

De kracht van het montessori-onderwijs is nu juist dat het ook anders kan. Met mijn artikel over realistisch rekenen probeer ik die weg te wijzen. Je kunt een ontwikkeling toetsen aan je eigen principes en die ontwikkeling vervolgens geadapteerd invoeren (of niet). Er zijn mensen die dat ook zo doen. Rob Weichelt bij voorbeeld. Chapeau!

Naast al je werk voor het Nederlandse montessori-onderwijs ben je ook heel actief in de AMI. Daar horen we eigenlijk weinig van.

Er zijn in Nederland om te beginnen geen AMI-scholen. Die heb je alleen in de Verenigde Staten en Canada; de AMI leidt leraren op. Scholen in Amerika zijn eigenlijk private bedrijfjes; willen we ons daar profileren, dan moeten we dat instituut wel overnemen. Maar dat is nolens volens. Dat komt omdat je, als je regels vaststelt voor een montessorischool, je geconfronteerd wordt met een enorme creativiteit om onder die regels uit te komen. Je komt scholen tegen waar je bij binnenkomst te horen krijgt: dit is de gang, links is het erkend en aan de rechterkant "kleeft nog een klein vuiltje, maar daar werken wij aan". Maar er hangt wel een bord aan de deur waarop staat dat ze door de AMI erkend zijn. Daarom steekt de AMI daar waar het niet nodig is om voorbeelden van montessorischolen te bieden, haar tijd liever in de kwaliteit van de opleiding.

Zijn er wel Nederlandse leerkrachten die door de AMI opgeleid zijn?<

Weinig, een handjevol. De invloed van de AMI op het Nederlandse montessori-onderwijs is heel gering. Het contact tussen de AMI en de NMV is vroeger wel intensiever geweest dan het nu is. Met Wim Ruijsendael hebben we op de Koninginneweg wel gesproken over een affiliatie, maar dat is op niets uitgelopen.

De redenen waren volgens mij nooit zodanig dat de opening er bij ons niet zou zijn. Geld speelt nu geen enkele rol meer; dat kan vroeger wel een rol gespeeld hebben, omdat scholen niet zo gewend waren geld af te dragen aan koepels. Maar nu draagt elke montessorischool geld af aan de NMV. Het kan natuurlijk zijn dat die het geld liever in de kas houdt, dan een percentage af te dragen aan de AMI. (Dat hoeft overigens alleen maar van het individuele ledenbestand; de inkomsten van scholen vallen erbuiten F.K. op 08-08-2006))

Wat zou de AMI het Nederlandse montessori-onderwijs kunnen bieden?

Niets in de vorm van 'dat koop je ervoor'. Je bent lid van de AMI omdat je een bepaald idee wilt ondersteunen, zoals je lid bent van het Rode Kruis of Artsen zonder grenzen. Je krijgt er in principe niets voor terug. Je draagt je steentje bij; er gaat een dokter naar Ghana en die maakt mensen daar beter; zelf word je er niet beter van. Het idee is dat je je affilieert met de AMI om een instituut in stand te houden dat goed in staat is montessorikennis te bewaren en te verbreiden.

Er komt niet direct iets voor terug, behalve *Communications*, een website met informatie, en om de vier, vijf jaar een congres.

Wij kennen geen scholenleden, we kennen geaffilieerde organisaties en trainingscentra. Ik vind dat de NMV zich zou moeten affiliëren. En waarom dat nooit gebeurd is, weet ik niet. We hebben ooit samen in één gebouw gezeten; Koninginneweg 161 was zowel de zetel van de NMV als van de AMI. We hebben in 1979 samen het congres in het Tropeninstituut georganiseerd. Van de AMI uit zijn er geen belemmeringen, onze oud-voorzitter en oud-penningmeester zijn oud-voorzitter en oud-penningmeester van de NMV en Herman Vernout van de NMV was door de jaren heen ook lid van het dagelijks bestuur van de AMI, maar de belangstelling van de latere NMV is kennelijk niet zo groot. Ada Montessori was lid van de diplomacommissie van de NMV en in 1980 vaardigde de NMV mij af naar de AMI vanwege de materiaalcommissie. Zo ben ik daar terecht gekomen.

Stelt de AMI helemaal geen eisen aan affiliatie?

Ja, er is wel een eis. De directe bemoeienis van de NMV met de opleiding moet worden losgelaten. De NMV zal haar trainingsactiviteiten, die beschouwen wij dus als een kerntaak van de AMI, moeten onderbrengen in een aparte stichting, bijvoorbeeld de Stichting Montessori Centrum. De NMV zou zich moeten richten op het verbreiden en propageren van de montessorigedachte. Er zou dan een nationale opleiding kunnen komen los van de vereniging, zoals in Duitsland, eventueel zoals in Zwitserland een geassocieerde opleiding.

Zit dat er ooit in?

De NMV wil nu dat de opleiders een eigen vereniging oprichten. De NMV wil wel de opleiders kwijt, maar niet de zeggenschap over de opleiding. Zoiets bestaat eigenlijk nergens. De NMV wil de hogescholen voorschrijven hoe ze de opleiding moeten organiseren, maar dat is geen reële optie omdat het de verantwoordelijkheid van hogescholen aantast. Dat zullen de hogescholen nooit dulden. Dat heeft ook van alles te maken met het feit dat je, om op een Nederlandse school les te mogen geven een akte van bekwaamheid nodig hebt, en die haal je aan een pabo. Je moet je opleiding dus altijd verbinden aan die reguliere opleiding, want anders kun je wel diploma's uitreiken, maar dan kunnen de afgestudeerden daarmee de school niet in. De NMV heeft de pabo's dus nodig. Dat geldt in Nederland ook voor AMI-diploma's, in tegenstelling tot bijvoorbeeld Amerika, daar kan iedereen met de vereiste montessoribevoegdheid aan de slag zonder verder een akte van bekwaamheid nodig te hebben. De informatiseringsbank stelt het montessoridiploma sec niet gelijk met zo'n akte.

De organisatorische reorganisatie van de NMV is nu bijna voltooid. Er staat een degelijke vereniging, met een goed functionerend secretariaat. Stel dat jij nu voorzitter zou worden, wat zou je dan nu gaan invoeren / doorvoeren / veranderen?

Ik zou dat niet worden, want Frans Mulder wordt dat al! Maar stel dat. Dan zou ik ernaar streven om de SMC te revitaliseren en ik zou daar de opleidingen willen

onderbrengen. Dan kan de Vereniging zich affiliëren met de AMI. Ik zou een weg zoeken om een studiecentrum aan de vereniging te verbinden, zoals we de Projectgroep Montessori kenden. Want de vernieuwing van het Montessori onderwijs moet doorgaan op een gecoördineerde wijze. Ik zou me sterk maken voor goede contacten tussen ouders en scholen door het organiseren van landdagen, conferenties die voor iedereen toegankelijk zijn. Je kunt zo veel van elkaar leren. Een dag voor directeurs alleen, alleen de sectie basisonderwijs; het is me te verkokerd. We moeten samen de kar trekken. En ik zou natuurlijk tegen de opleiders zeggen, dat ze met hun expertise op het gebied van de Montessori pedagogiek weer van harte welkom zijn in het centrum van de vereniging als gezichtsbepalende werkgroep. MM zou ik laten zoals het nu is. Onafhankelijk van de Vereniging moet een redactie zijn baan kunnen gaan. Ik zou MM wel aanraden eens rond te zien om te kijken of er jongere mensen zijn die deel willen gaan uitmaken van de redactie.